
Dokument s plenarne sjednice

B9-0168/2024

8.3.2024

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen slijedom izjave potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika
Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku

u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika

o tješnjim vezama između EU-a i Armenije i potrebi za mirovnim sporazumom
između Azerbajdžana i Armenije
(2024/2580(RSP))

**Anna Fotyga, Lars Patrick Berg, Witold Jan Waszczykowski, Adam
Bielan, Anna Zalewska, Beata Kempa, Jacek Saryusz-Wolski, Eugen
Jurzyca**

u ime Kluba zastupnika ECR-a

Rezolucija Europskog parlamenta o tješnjim vezama između EU-a i Armenije i potrebi za mirovnim sporazumom između Azerbajdžana i Armenije (2024/2580(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Armeniji i Azerbajdžanu,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 28. veljače 2024. o provedbi zajedničke vanjske i sigurnosne politike – godišnje izvješće za 2023.¹,
  - uzimajući u obzir Sveobuhvatni i pojačani sporazum o partnerstvu između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane (CEPA)², koji je u potpunosti stupio na snagu 1. ožujka 2021.,
  - uzimajući u obzir Odluku Vijeća i Komisije od 31. svibnja 1999. o sklapanju Sporazuma o partnerstvu i suradnji između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Azerbajdžana, s druge strane³ (Sporazum o partnerstvu i suradnji između EU-a i Azerbajdžana), koji je na snazi od 1999.,
  - uzimajući u obzir rezultate petog sastanka Vijeća za partnerstvo EU-a i Armenije održanog 13. veljače 2024.,
  - uzimajući u obzir zajednički radni dokument od 9. veljače 2024. pod nazivom „Izvješće o provedbi partnerstva s Armenijom” (SWD(2024)0041),
  - uzimajući u obzir početak misije EU-a u Armeniji (EUMA) od 20. veljače 2023.,
  - uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da se odnosi EU-a i Armenije temelje na zajedničkim vrijednostima, kao što su demokracija, vladavina prava, ljudska prava i temeljne slobode, te na zajedničkom interesu da Armenija provodi gospodarske i političke reforme i angažira se u regionalnoj suradnji, među ostalim u okviru Istočnog partnerstva;
- B. budući da se Vijeće za partnerstvo EU-a i Armenije sastalo peti put 13. veljače 2024. u Bruxellesu; budući da su na sastanku potvrđeni zajednički interesi i predanost EU-a i Armenije jačanju i produbljivanju njihovih odnosa na temelju zajedničkih vrijednosti;
- C. budući da su EU i Armenija dogovorili da će započeti rad na novom programu partnerstva EU-a i Armenije, kojim će se utvrditi ambiciozniji zajednički prioriteti za suradnju u svim dimenzijama;

---

¹ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2024)0104.

² SL L 23, 26.1.2018., str. 4.

³ SL L 246, 17.9.1999., str. 1.

- D. budući da je Armenija posljednjih godina doživjela velike političke promjene, a njezina je vlada, unatoč znatnim izazovima, predana jamčenju istinski funkcionalnih demokratskih institucija i korištenju Sveobuhvatnog i pojačanog sporazuma o partnerstvu kao modela za reforme za modernizaciju zemlje;
- E. budući da je Armenija ostvarila daljnji napredak u provedbi reformi u ključnim područjima kao što su pravosuđe i vladavina prava te borba protiv korupcije; budući da je Armenija također ostvarila znatan napredak u području obrazovanja, zdravlja, migracija i civilne zaštite;
- F. budući da je Armenija dala do znanja da namjerava dalje razvijati i produbljivati svoje partnerstvo i suradnju s EU-om, među ostalim putem bilateralnih odnosa i u okviru regionalne politike Istočnog partnerstva; budući da se u armenskom projektu „Crossroads of Peace” naglašava važnost regionalne suradnje i povezivosti; budući da je 17. listopada 2023. premijer Nikol Pašinjan u Europskom parlamentu dao do znanja da je Armenija spremna približiti se Europskoj uniji;
- G. budući da su EU i Armenija raspravljali o mogućnostima pokretanja dijaloga o liberalizaciji viznog režima;
- H. budući da je EU i dalje najveći donator u toj zemlji, sa snažnom potporom u području pravosuđa, vladavine prava, borbe protiv korupcije, obrazovanja i zelene tranzicije;
- I. budući da je ruska vojna agresija na Ukrajinu negativno utjecala na južni Kavkaz i dodatno otežala sigurnosno stanje u regiji; budući da se navodna spremnost Rusije da zajamči sigurnost Armenije pokazala netočnom; budući da je Armenija već uspjela oslabiti svoje veze s Rusijom u pogledu sigurnosti s obzirom da je njezino sudjelovanje u Organizaciji ugovora o zajedničkoj sigurnosti (CSTO) pod vodstvom Rusije zamrznuto, iako i dalje sudjeluje u Euroazijskoj ekonomskoj uniji;
- J. budući da je 19. rujna 2023. Azerbajdžan pokrenuo ničim izazvanu vojnu ofenzivu kako bi silom vratio kontrolu nad svojim međunarodno priznatim teritorijem Gorskog Karabaha, koja je završila egzodusom armenskog stanovništva s tog teritorija; budući da su sve državne institucije takozvane Republike Gorski Karabah raspuštene od 1. siječnja 2024.; budući da su ponovno pokrenuta neprijateljstva na južnom Kavkazu razlog za ozbiljnu zabrinutost i da zahtijevaju proaktivnije djelovanje EU-a u regiji; budući da su izgledi za normalizaciju odnosa između Armenije i Azerbajdžana i dalje slabi, zbog čega bi EU trebao podupirati i poticati obje strane na njihovu putu prema postizanju mirovnog sporazuma, među ostalim pružanjem mogućnosti za bližu integraciju s EU-om ako odluče ići tim putem;
- K. budući da su oružani sukobi između Armenije i Azerbajdžana imali katastrofalan učinak na kulturnu, vjersku i povijesnu baštinu cijele regije, što je dovelo do prisilnog raseljavanja ljudi i uništavanja njihove kulturne baštine;
- L. budući da je Komisija 13. veljače 2024. najavila dodjelu dodatnih 5,5 milijuna EUR humanitarne pomoći za potporu Armencima raseljenim iz regije Gorskog Karabaha, uz 12,2 milijuna EUR najavljenih u rujnu 2023.;
- M. budući da je navodno više od 20 000 Armenaca i dalje pritvoreno u Bakuu gdje čekaju

suđenje, od kojih su većina civili i/ili humanitarni radnici;

- N. budući da je za održivu normalizaciju odnosa između Armenije i Azerbajdžana nužan prestanak svakog nasilja; budući da su se državna povjerenstva Azerbajdžana i Armenije za određivanje zajedničkih granica sastala po sedmi put; budući da su dvije strane odlučile „što prije” dovršiti sporazum, što bi trebao biti važan korak prema potpisivanju mirovnog sporazuma; budući da bi također trebao doprinijeti dugoročnoj stabilnosti bilateralnih odnosa i šire regije u cjelini; budući da se taj cilj može postići samo ako armenske i azerbajdžanske vlasti mogu zajamčiti miran suživot i poštovanje prava manjina;
- O. budući da su Armenija i Azerbajdžan 7. prosinca 2023. objavili zajedničku izjavu u kojoj najavljuju konkretne mjere za izgradnju povjerenja, uključujući puštanje na slobodu 32 pritvorenih armenskih vojnika i dvaju azerbajdžanskih vojnika; budući da Azerbajdžan i dalje drži 23 armenskih talaca, uključujući bivše vođe Gorskog Karabaha;
- P. budući da su četiri armenska vojnika ubijena u azerbajdžanskom napadu na selo Nerkin Hand u pokrajini Syunik 13. veljače 2024., što je najveća eskalacija sukoba duž granice kakva se nije vidjela mjesecima;
- Q. budući da je od prosinca 2023. održano nekoliko bilateralnih sastanaka između Armenije i Azerbajdžana, među ostalim na visokoj razini između armenskog premijera Nikola Pašinjana i azerbajdžanskog predsjednika Ilhama Alijeva u okviru minhenske konferencije o sigurnosnim pitanjima 17. veljače 2024.; budući da, iako oba čelnika tvrde da su se usuglasili o glavnim načelima mirovnog sporazuma, obje strane izražavaju neslaganje oko mnogih pojedinosti, uključujući otvaranje prometnih veza, razgraničenje granica i demarkiranje, te oko toga tko bi trebao posredovati; budući da je EU ponudio svoju pomoć u pregovorima između dviju strana;
- R. budući da prethodna upozorenja Parlamenta o toj situaciji nisu dovela ni do kakve znatne promjene u politici EU-a prema Azerbajdžanu; budući da tri desetljeća diplomatskih napora i napora za izgradnju mira Organizacije za europsku sigurnost i suradnju, EU i drugi međunarodni akteri nisu uspjeli odvratiti Azerbajdžan od upotrebe vojne sile i pronaći mirno rješenje sukoba;
1. pozdravlja napredak koji je Armenija postigla u pogledu provedbe plana Sveobuhvatnog i pojačanog sporazuma o partnerstvu; poziva članove Vijeća za partnerstvo EU-a i Armenije da blisko surađuju na provedbi aktualnih i budućih reformi;
  2. ponavlja da EU predano podupire suverenitet, demokraciju i teritorijalnu cjelovitost Armenije; smatra da EU mora Armeniji ponuditi ambiciozan plan suradnje unapređenjem postojećeg Sveobuhvatnog i pojačanog sporazuma o partnerstvu, učvršćivanjem položaja Armenije u zajednici zapadnih demokracija i pomaganjem u uspostavi odnosa sa susjedima;
  3. ponavlja svoju potporu demokratski izabranoj vladi Armenije; pozdravlja izjavu premijera Nikola Pašinjana da Armenija neće biti uvučena u novi rat s Azerbajdžanom i njegove nedavne pozive na nastavak mirovnih pregovora s Azerbajdžanom na najvišoj

razini;

4. pozdravlja činjenicu da je Armenija ratificirala Rimski statut Međunarodnog kaznenog suda;
5. potiče Europsku uniju da pokrene dijalog o liberalizaciji viznog režima između EU-a i Armenije, kojim će se poticati međuljudski kontakti i doprinijeti daljnjoj provedbi reformi;
6. pohvaljuje ulogu civilnog društva u prijelazu Armenije iz postsovjetskog sustava u demokraciju zapadnog tipa i potiče EU da dodatno podupre napore armenskog naroda za ostvarenje trajnih reformi u njihovoj zemlji na temelju vladavine prava i zajedničkih vrijednosti;
7. poziva Komisiju i Vijeće da razmotre mogućnosti dodjele statusa zemlje kandidatkinje Armeniji, uzimajući u obzir njezine europske težnje, nakon čega bi ta zemlja trebala izaći iz Organizacije ugovora o zajedničkoj sigurnosti pod ruskim vodstvom i Euroazijske ekonomske unije; poziva EU da predloži mjere za ublažavanje posljedica takve odluke;
8. osuđuje uplitanje Rusije u Armeniju u cilju širenja nemira, kao i sveukupnu ulogu Rusije, koja desetljećima potiče sukob i koristi ga za vlastitu političku korist;
9. potiče međunarodnu zajednicu da pomogne Azerbajdžanu u razminiranju Gorskog Karabaha u kojem se još uvijek nalazi 1,5 milijuna mina, pri čemu su neke proizvedene nedavno, 2021. godine; ističe da ljudi svakodnevno stradavaju od tih mina, što predstavlja ozbiljan problem za gospodarski razvoj, povratak interno raseljenih osoba, poljoprivredu te građevinske i prometne projekte;
10. ponovno osuđuje azerbajdžanske vojne upade na međunarodno priznato državno područje Armenije proteklih godina; ponavlja svoj zahtjev za povlačenjem azerbajdžanskih postrojbi s cjelokupnog suverenog državnog područja Armenije i puštanjem na slobodu svih nezakonito pritvorenih Armenaca; osuđuje nedavni napad na armenske vojnike u selu Nerkin Hand; ističe da bi probleme Azerbajdžana u vezi s njegovom povezanošću s eksklavom Nahičevan trebalo riješiti uz potpuno poštovanje suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti Armenije; podsjeća da bi se potencijalno rješenje tog problema moglo temeljiti na postojećem modelu okruga Królewiec;
11. ponavlja svoju osudu unaprijed planiranog i neopravdanog napada Azerbajdžana na Armence Gorskog Karabaha i stanovnike koji su ostali u toj regiji; poziva azerbajdžanske vlasti da omoguće siguran povratak armenskog stanovništva u Gorski Karabah i da pruže čvrsta jamstva u pogledu zaštite njihovih prava; zahtijeva zaštitu armenske kulturne, povijesne i vjerske baštine u Gorskom Karabahu u skladu sa standardima UNESCO-a i međunarodnim obvezama Azerbajdžana;
12. ističe pravo armenskih izbjeglica na povratak u Gorski Karabah; pozdravlja činjenicu da su njihove kuće, od kada su ih napustili u rujnu 2023., i dalje pod zaštitom azerbajdžanske policije te da je Baku odgodio povratak azerbajdžanskih interno raseljenih osoba u Khankendi i druga mjesta koja su Armenci napustili u rujnu 2023.; poziva Baku da poveća tu zaštitu kako se ne bi dešavale pljačke; ističe da, ako se neki

Armenci odluče ne vratiti, obje strane moraju pravedno riješiti prava vlasništva;

13. ističe da su Armenija i Azerbajdžan bliže nego ikad potpisivanju mirovnog sporazuma kojim se može utrti put gospodarskoj i prometnoj integraciji Kavkaza te proširenju prema Europi na zapadu i srednjoj Aziji na istoku;
14. izražava nadu da će Armenija, ako se uskoro postigne trajni mirovni sporazum, imati priliku prekinuti svoju regionalnu izolaciju i otvoriti diplomatske odnose s Turskom i Azerbajdžanom te od svoje integracije u regiju ostvariti gospodarske i trgovinske koristi; potiče EU i njegove partnere da podrže taj proces;
15. naglašava potrebu za sveobuhvatnim mirovnim sporazumom između Armenije i Azerbajdžana; smatra da je istinski dijalog između Azerbajdžana i Armenije jedini održivi put naprijed te poziva EU i njegove države članice da podrže takve napore, koji moraju uključivati uzajamno priznavanje teritorijalne cjelovitosti, jamstva za prava i sigurnost armenskog stanovništva Gorskog Karabaha i oslobađanje preostalih zatvorenika, uključujući bivše vođe Gorskog Karabaha, te okončanje lažnih suđenja protiv njih; ističe da je dostojanstven i trajan regionalni mir kojim se održavaju suverenitet, neovisnost i teritorijalna cjelovitost obiju zemalja preduvjet za stabilnost u susjedstvu; zabrinut je zbog činjenice da su neki čelnici i regionalne sile pokušali iskoristiti trenutačnu situaciju na način koji bi mogao ugroziti krhke izgleda za mir;
16. poziva civilnu misiju EU-a u Armeniji (EUMA) da pomno prati razvoj sigurnosne situacije na terenu, osigura transparentno izvješćivanje Parlamenta i aktivno pridonosi naporima za rješavanje sukoba; poziva EU i njegove države članice da ojačaju mandat misije EUMA, povećaju je i produlje njezino trajanje;
17. poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i Europsku službu za vanjsko djelovanje da dodatno podrže Armeniju putem Europskog instrumenta mirovne pomoći, posebno u cilju jačanja njezinih obrambenih sposobnosti protiv hibridnih prijetnji, kako bi se njezin sigurnosni prostor proširio izvan Organizacije ugovora o zajedničkoj sigurnosti; pozdravlja pokretanje političkog i sigurnosnog dijaloga između EU-a i Armenije i održavanje drugog sastanaka u okviru toga dijaloga 15. studenoga 2023.; poziva na uspostavu redovitih savjetovanja o sigurnosti i obrani između Armenije i Europske unije, čime bi se pružila platforma za rješavanje svih pitanja povezanih sa sigurnošću;
18. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi potpredsjedniku Europske komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Vijeću, Komisiji, vladi i predsjedniku Armenije, vladi i predsjedniku Azerbajdžana, glavnoj tajnici Organizacije za europsku sigurnost i suradnju, glavnoj tajnici Vijeća Europe, glavnoj tajnici UNESCO-a i glavnom tajniku Ujedinjenih naroda.